

SZLAKI KULTUROWE RADY EUROPY

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

CELE I WARTOŚCI

PROGRAMU SZLAKI KULTUROWE RADY EUROPY

Program „Szlaki Kulturowe” zainicjowany przez Radę Europy w 1987 r. pokazuje - poprzez podróż w czasie i przestrzeni - jak dziedzictwo różnych krajów Europy składa się na wspólne dziedzictwo kulturowe.

Szlaki Kulturowe wcielają w życie podstawowe wartości promowane przez Radę Europy: prawa człowieka, demokrację różnorodność i tożsamość kulturową oraz wzajemną wymianę i wzbogacanie się ponad granicami na przestrzeni wieków. Stanowią płaszczyznę dialogu międzykulturowego oraz pomagają w lepszym poznaniu i zrozumieniu europejskiej tożsamości kulturowej.

Szlaki Kulturowe służą ochronie i umacnianiu przyrodniczego i kulturowego dziedzictwa Europy jako czynnika wpływającego na poprawę środowiska, w którym żyjemy, oraz jako źródła rozwoju kulturowego, społecznego i gospodarczego. Promują turystykę kulturową zgodną z ideą zrównoważonego rozwoju.

DZIAŁANIA

W ramach programu „Szlaki Kulturowe” Rada Europy stworzyła model zarządzania kulturą i turystyką. Regularnie organizuje spotkania, szkolenia, seminaria i fora dyskusyjne w celu stymulowania wymiany wiedzy oraz budowy wspólnych, innowacyjnych strategii wspierających rozwój kulturowy i gospodarczy, zrównoważoną turystykę i poczucie obywatelstwa europejskiego.

Szlaki Kulturowe są częścią rozległej sieci współpracy, która łączy władze krajowe, regionalne i lokalne oraz szeroką grupę stowarzyszeń i podmiotów gospodarczych, zapewniając efekt synergii.

Program wiele zyskuje też dzięki sprawnej współpracy z Unią Europejską i czołowymi organizacjami międzynarodowymi.

Do 2023 r. certyfikowanych zostało 47 Szlaków Kulturowych reprezentujących różne wątki europejskiej pamięci, historii i dziedzictwa, jednocześnie podkreślających różnorodność współczesnej Europy.

39 państw członkowskich

EPA (w nawiasie podano rok przystąpienia)

Albania (2022)
Andora (2012)
Armenia (2015)
Austria (2011)
Azerbejdżan (2011)
Bośnia i Hercegowina (2016)
Bułgaria (2011)
Chorwacja (2016)
Cypr (2011)
Czarnogóra (2011)
Czechy (2023)
Finlandia (2018)
Francja (2011)
Hiszpania (2011)
Grecja (2011)
Gruzja (2016)
Liban (2022)
Litwa (2012)
Luksemburg (2011)
Łotwa (2019)
Macedonia Północna (2022)
Mołdawia (2023)
Monako (2013)
Niemcy (2013)
Norwegia (2011)
Polska (2017)
Portugalia (2011)
Rumunia (2013)
San Marino (2017)
Serbia (2012)
Słowacja (2014)
Słowenia (2011)
Stolica Apostolska (2018)
Szwajcaria (2013)
Szwecja (2020)
Turcja (2018)
Ukraina (2021)
Węgry (2013)
Włochy (2011)

Państwo-observator EPA

Estonia (2023)

Certyfikowane Szlaki Kulturowe

(data uzyskania certyfikatu)

Szlaki Pielgrzymkowe do Santiago de Compostela (1987)
Hanza (1991)
Szlak Wikingów (1993)
Via Francigena (1994)
Szlak Dziedzictwa Al-Andalus (1997)
Szlak Fenicjan (2003)
Pirenejski Szlak Żelaza (2003)
Europejskie Drogi Mozarta (2004)
Europejski Szlak Dziedzictwa Żydowskiego (2004)
Szlak św. Marcina z Tours (2005)
Miejsca Kluniackie w Europie (2005)
Szlak Drzew Oliwnych (2005)
Via Regia (2005)
TRANSROMANICA (2007)
Szlak Iter Vitis (2009)
Drogi św. Olafa (2010)
Europejski Szlak Historycznych Uzdrawisk Termalnych (2010)
Szlak Europejskich Cmentarzy (2010)
Szlak Prehistorycznego Malarstwa Jaskiniowego (2010)
Europejski Szlak Ceramiki (2012)
Europejski Szlak Kultury Megalitycznej (2013)
Szlak Hugenotów i Waldensów (2013)
ATRIUM (2014)
Réseau Art Nouveau Network (2014)
Via Habsburg (2014)
Szlak Napoleoński (2015)
Europejski Szlak Cesarza Karola V (2015)
Śladami Roberta Louisa Stevensona (2015)
Szlak Cesarzy Rzymskich i Naddunajskich Winnic (2015)
Ufortyfikowane Miasta Wielkiego Regionu (2016)
Szlak Impresjonizmu (2018)
Europejski Szlak Dziedzictwa Przemysłowego (2019)
Szlak Architektury Le Corbusiera (2019)
Szlak Wyzwolenia Europy (2019)
Szlaki Reformacji (2019)
Szlak Żelaznej Kurtyny (2019)
Europejski Szlak Ogrodów Historycznych (2020)
Via Romea Germanica (2020)
Szlak Eneasza (2021)
Szlak Alvara Aalto (2021)
Szlak Cyryla i Metodego (2021)
Europejski Szlak d'Artagnana (2021)
Naddunajski Szlak Epoki Żelaza (2021)
Szlak Kawiarni Historycznych (2022)
Europejski Szlak Bajek (2022)
Szlak Pisarek (2022)
Szlaki Pasterskie i Wiejskie Drogi (2023)

CERTYFIKACJA

Certyfikowane Szlaki Kulturowe są okresowo oceniane. Nowe Szlaki Kulturowe otrzymują certyfikat Rady Europy, jeśli spełniają następujące kryteria:

- ▶ podejmują temat odzwierciedlający wartości europejskie, wspólny dla co najmniej trzech krajów w Europie;
- ▶ ich temat jest przedmiotem międzynarodowych, interdyscyplinarnych badań naukowych;
- ▶ utrwalają europejską pamięć, historię i dziedzictwo oraz wnoszą istotny wkład w postrzeganie różnorodności współczesnej Europy;
- ▶ wspierają wymianę kulturalną i edukacyjną młodzieży;
- ▶ tworzą wzorcowe i innowacyjne projekty w dziedzinie turystyki kulturowej i zrównoważonego rozwoju kulturowego;
- ▶ tworzą produkty turystyczne przeznaczone dla różnych grup.

Cultural route
of the Council of Europe
Itinéraire culturel
du Conseil de l'Europe

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

STRUKTURA PROGRAMU

Program „Szlaki Kulturowe” Rady Europy opiera się na następujących filarach:

■ **Rada Europy** określa założenia, które mają być realizowane w ramach programu. Utworzona w 1949 r. Rada Europy jest najstarszą organizacją międzynarodową w Europie i obejmuje cały kontynent. Czterdzieści sześć państw wchodzących w jej skład postanowiło połączyć siły, aby „chronić i wcielać w życie ideały i zasady, stanowiące ich wspólne dziedzictwo, oraz aby ułatwić ich postęp ekonomiczny i społeczny” (Statut RE przyjęty w 1949 r.).

■ **Poszerzone Porozumienie Częściowe (EPA)** w sprawie szlaków kulturowych ustanowione w 2010 r. realizuje wytyczne Rady Europy, ustala strategię programu i przyznaje certyfikat „Szlak Kulturowy Rady Europy”. Jest otwarte dla państw będących oraz niebędących członkami Rady Europy, zainteresowanych politycznym wsparciem krajowych, regionalnych i lokalnych inicjatyw promujących kulturę i turystykę. W tej chwili EPA obejmuje 39 państw członkowskich i 1 państwo o statusie obserwatora.

■ **Wspólne programy Rady Europy i Unii Europejskiej** ustanawiają współpracę między Poszerzonym Porozumieniem Częściowym w sprawie szlaków kulturowych a Komisją Europejską w zakresie tworzenia zrównoważonych projektów sprzyjających rozwojowi kulturowemu, społecznemu i środowiskowemu w Europie.

■ **Europejski Instytut Szlaków Kulturowych (EICR)**, z siedzibą w opactwie Neumünster w Luksemburgu jest jednostką o charakterze pomocniczym powołaną w 1998 r. na mocy porozumienia między Radą Europy a Wielkim Księstwem Luksemburga. Instytut oferuje doradztwo operatorom certyfikowanych szlaków kulturowych, pomaga w tworzeniu nowych projektów, organizuje szkolenia i wydarzenia promocyjne dla operatorów szlaków oraz koordynuje prace realizowane w ramach sieci uniwersytetów.

www.coe.int

Rada Europy

Generalna Dyrekcja ds. Demokracji
F-67075 Strasburg

Europejski Instytut Szlaków Kulturowych

Opactwo Neumünster
ul. Münster 28
L-2160 Luksemburg
tel. +352 24 12 50

<https://www.coe.int/pl/web/cultural-routes/>

LE GOUVERNEMENT
DU GRAND-DUCHÉ DE LUXEMBOURG
Ministère de la Culture

Rada Europy jest wiodącą organizacją na kontynencie w dziedzinie praw człowieka. Zrzesza 46 państw członkowskich, z których 27 jest członkami Unii Europejskiej. Wszystkie państwa członkowskie podpisały Europejską Konwencję Praw Człowieka, traktat chroniący prawa człowieka, demokrację i rządy prawa. Europejski Trybunał Praw Człowieka nadzoruje wdrażanie Konwencji w państwach członkowskich.